

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Circundederunt me dolores mortis. Et torrentes iniquitatis conturbauerunt
me.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

Quapropter ab hac laude domini non incipiunt uincere, sed ad hominum respectu tribulationes, uel ad merita sua conuertuntur seu futura uitae melioris spe in appetunt, non uincunt unquam, quia stat firma sententia: Laudans inuocatus fit ab inimicis suis, & nullus alius, sic superius ex Isaia, xlviij, retulit: Non sustinabo os tuum laude mea, ne intercas. Et Isa. li. Dominus dedit mihi lingua eruditam, ut sciam sustentare eum, qui lassus est, uerbo, Hoc est quod secundo precepto nobis mandatur: Non assumes nomen domini dei tui in uanum. Et oramus. Sanctificetur nomen tuum. Hoc est quod tot laudibus dei hunc dominum glorietur & speret, q. d. sic enim oportet ab amore & laude incipi & inuocari nomen domini. Experiatur modo quisque, & apprehendat laudem aliam quam dei, ubi fuerit male affectus, & sentiet mox releuamen. Nam quous alia consolatio, aut non prodest, aut fallaciter prodest, id est, maxime nocet, immo idem facit, si uel beatam uirginem, aut aliquem sanctum, denique si pium hominem adhuc in terra uiuentem, in nomine discipuli domini laudaueris, tanta est uirtus & benedictio nominis domini, sic Gen. xij. ad Abraham dicitur: Benedicam benedicientibus tibi, & maledicam maledicentibus tibi, qua promissio ne certi sumus, nos benedicti a deo, si sanctos eius benedixerimus, quanto magis si ipsum dominum benedixerimus. Ego fateor me sapius hac ratione leuasse cor meum molestia sua.

Nota bene.

Circumderunt me dolores mortis.
Et torrentes iniquitatis conturbauerunt me.

Hierony. Quonia circumderunt me funes mortis, torrentes Belial terruerunt me, h. Reg. xxij. pro funes, alia dictio est hebraica quam hoc loco, quam Hierony. translulit conturbationes, mihique Reuchlin rectius hic, pro funes, collectioes seu cumulos, ut. j. Reg. x. Obuium habebis gregem prophetarum, ut sit sensus, Circumderunt me mors multis & magnis copiis, Vt copiae mortis, componantur cum torrentibus Belial, posteriore parte uersus, ut utrinque magnitudinem & multitudinem malorum exprimat, quae ceu uastis torrentibus, & multis exercitibus irruerint.

Dixerat & docuerat, Inuocandum esse dominum cum laude & amore, ijs, qui ab inimicis salui uelint fieri, iam ita se fecisse recitat, & historiam suam narrat, in exemplum doctrinae, quam dederat, incipiens ab inimicis omnium pessimis & ultionis, morte & inferno. Et licet uerum sit, ipsum David fuisse has poenas mortis & inferni saepius passum, ut crebro in diuersis psalmis confitetur, imprimis psal. cxliij. Circumderunt me dolores mortis, & pericula inferni inuenerunt me, tribulationem & dolorem inueni, & nomen domini inuocaui, Vbi pene eadem uerba, necum sententia, cum hoc loco conueniunt, tamen nos de Christo hanc psalmum cepimus intelligere, sensu interim generali omisso, ideo mortem & infernum Christi hoc loco accipimus.

Hic autem uersus de morte, sequens de inferno loquitur, uterque eandem rem, repetita sententia eloquens, idem enim est, circumderunt me dolores mortis, quod torrentes iniquitatis conturbauerunt me, Et idem, Circumderunt me dolores inferni, quod praecipauerunt me laquei mortis. Ita nos sentimus, non refragantes, si quis haec quatuor uoluerit diuersa facere. Sunt etiam uerba proprie & grauiter posita, Circumderunt, non tantum occurrerunt aut infectati

H ij sunt, sed

sunt, sed undiq; tenuerūt & uallauerunt, solitariū & unicum cōcluserūt, quā
uel maxime in monte discrutiat, si enim gradiendum esset magna turbamē
tante & apparente, mitius malum esset mors. Funes seu Cuneos, quos dolores
noster uocat, non scilicet unus aliquis me circūdat mortis minister, sed multi
immo multæ copix, multæ turbæ, quo iterum solitudo amarissima significatur
in morte. Hos funes seu Cuneos, posse intelligi, impios homines, quorum mi
nisterio mors & dæmones utuntur, admittimus, iuxta illud psal. xxi. Circū
dederunt me uituli multi, thauri pingues obsederūt me. Et iterum, Erue a fra
mea deus animam meam, & a cornibus unicornium humilitatem meam.

Noster tamen non inepte has copias intelligit, multitudinem dolorum in
hora mortis irruentiū, ubi nulla creatura est, quæ non morti & pauori seruiat,
omnia enim quæ aspiciuntur sunt mors & nō uita, ita mors armatur orbe to
rarum, & pugnat uniuersa creatura cōtra morientem seu morte pauentē, deo
licetum, unicum & omnibus circūdatum, Inde fit, ut nō possit hīs nomē dari,
nisi metaphoricum, Cuneos seu copias appellādo mortis, Mors enim ultimū
malorum, mitius erat, si copix alterius cuiuspiam mali circūdarent. Dicitur est
autem psal. superioribus, Christum uere passum esse, pauores & tedia mortis
pro nobis, licet non omnes nos similia patiamur.

Torrentes Belial, itidem metaphora est, impetū & exercitum malorum sine
nomine edisserens, Reuera enim tantus est dolor mortis, ut nominari, cogita
riq; non possit, sed tantū pati possit, Sentiant sese pessime habere, nec quid sit
possunt indicare, ideo & nullum ibi remediū est, sicut ecōtra gustus æternæ ui
tæ tantus est, ut sentiāt quidē sese optime habere, nō tamē dicere aut indicare,
quid sit, possunt: Vnde hic, torrens uoluptatis dei dicit psal. xxxv. Inebriabū
tur ubertate domus tuæ, & torrente uoluptatis tuæ potabis eos. Ille autē torrens
Belial seu malitiæ, ut hoc loco dicit. Belial frequens dictio inscripturis, hebræis
dicit significare malitiam, licet fere ubiq; iniquitas transferat idq; improprie,
inde filij Belial (id est, malitiæ) Iudic. xix. *Wōß bñben/die Keyn nūß, seynd.*
Etymologiā habet a bli (id est nō) & iaal (id est profuit) ut qui ad nocendū alijs
tantū modo uiuunt. Inde datum est & Diabolo nomen bli iaal, quæ Belial dis
cimus, hic autē pro malitiā accipi, certū est, scilicet mortis, quæ male afficit mul
tis modis eos, qui moriuntur, ac torrentibus malorum inuadit, siquidem mors
ipsa malorū pelagus & summa est. Ita uides, q̄ proprie mala mortis, licet in no
minabilia, deliniet, q̄ mori aliud non sit (ijs qui fide carent) q̄ copias & gurgi
tes malorum pati, hsq; unicos & solitarios circūdari, & undiq; terreti, ut cor
gantur dicere, Angustix mihi undiq;.

Dolores inferni circūdederunt me.

Præoccupauerunt me laquei mortis.

Eadē dictio, Dolores inferni, quæ præcedere uersū, dolores mortis, dicit, ideo
& idē de ea sentiendū, esse uidelicet, funes seu Cuneos inferni, nō nisi copias
omniū rerū mūdi, quæ oēs armanē ad ultionē dānatorū, Eiusdē significationis
& sententiæ est, uerbum circūdederunt, cum præcedente. Infernus autem &
mors parum differūt, quo ad sensum dolentis: Mors enim amara separatio est
a uita, Sed infernus est, quod statim mortē comitat, æternæ pœnæ & irrepara
bilis animæ sensus: Capitur enim hic anima & uere circūdatur, ut non possit
aliud sentire, q̄ se in æternū dānandā esse, Si em̄ uel pilolatū uideret exitū, circū
data non